

Врз основа на член 12-а став 3 од Законот за данокот на добивка („Службен весник на Република Македонија“ број 112/14, 129/15, 23/16, 190/16 и 248/18), министерот за финансии донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ТРАНСФЕРНИ ЦЕНИ, ВИДОВИТЕ МЕТОДИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЦЕНАТА НА ТРАНСАКЦИЈАТА ВО СОГЛАСНОСТ СО ПРИНЦИПОТ НА "ДОФАТ НА РАКА" И НАЧИНОТ НА НИВНА ПРИМЕНА

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на извештајот за трансферни цени, видовите методи за утврдување на цената на трансакцијата во согласност со принципот на "дофат на рака" и начинот на нивна примена.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ТРАНСФЕРНИ ЦЕНИ

Член 2

(1) Извештајот од член 12-а став (1) од Законот за данокот на добивка (во понатамошниот текст: законот) содржи:

1) Документација на ниво на групата мултинационални претпријатија (Master File), која содржи податоци за:

- организациска структура на групата мултинационални претпријатија;
- опис на дејностите на групата мултинационални претпријатија;
- нематеријални средства на групата мултинационални претпријатија;
- опис на меѓукомпаниски финансиски активности на групата мултинационални претпријатија;
- финансиски и даночни позиции на групата мултинационални претпријатија.

2) Документација на ниво на даночниот обврзник (Local File), која содржи податоци за:

- даночниот обврзник;
- контролираните трансакции;
- финансиски информации.

3) Прилози.

(2) Извештајот во скратена форма од член 12-а став (2) од законот содржи податоци за секоја категорија трансакции, односно група трансакции од ист вид, и тоа:

- 1) опис на трансакциите;
- 2) вредност на трансакциите;
- 3) поврзано лице со кое се извршени трансакциите.

ДОКУМЕНТАЦИЈА НА НИВО НА ГРУПАТА МУЛТИНАЦИОНАЛНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Член 3

Организациската структура на групата мултинационални претпријатија ја прикажува шемата на правната и сопственичка структура и географската локација на претпријатијата кои се дел од групата.

Член 4

Описот на дејностите на групата мултинационални претпријатија опфаќа:

- 1) Клучни двигатели на профитабилноста на групата;
- 2) Опис на синцирот на производство за главните производи или услуги на групата. Како главни производи или услуги се сметаат петте најголеми производи или услуги, мерено според приходот остварен од нив, односно сите производи кои имаат повеќе од 5% од вкупниот приход на групата;
- 3) Листа и краток опис на најважните услуги помеѓу членовите на групата (исклучувајќи ги услугите за истражување и развој), вклучувајќи опис на капацитетите на главните локации кои обезбедуваат важни услуги и опис на политиките за трансферни цени кои се однесуваат на распределбата на трошоците за услуги и утврдувањето на цените на услугите;
- 4) Опис на главните географски пазари за главните производи и услуги на групата;
- 5) Кратка функционална анализа, која ги опишува главните придонеси на членовите на групата во креирањето на вредноста на групата, односно извршените функции, преземените ризици и ангажираните средства и
- 6) Опис на главните промени во деловната структура, вклучувајќи преземања, спојувања, поделби и отуѓувања кои се случиле во претходниот даночен период.

Член 5

Нематеријалните средства на групата мултинационални претпријатија опфаќаат:

- 1) Општ опис на стратегијата на групата за развој, поседување и искористување на нематеријалните средства, вклучувајќи локација на главните објекти за истражување и развој, како и на нивниот менаџмент;
- 2) Листа на нематеријалните средства на групата кои се важни за целите на трансферните цени, како и на субјектите кои ги поседуваат;
- 3) Листа на важни договори помеѓу утврдените поврзани лица кои се однесуваат на нематеријалните средства, вклучувајќи и договори за поделба на трошоци, услуги за истражување и лиценци;
- 4) Опис на политиката за трансферни цени на групата која се однесува на истражување и развој и на нематеријални средства;
- 5) Општ опис на сите важни преноси на нематеријални средства помеѓу поврзаните лица во текот на даночниот период, вклучувајќи ги лицата, државите и надоместоците.

Член 6

Описот на меѓукомпаниските финансиски активности на групата мултинационални претпријатија опфаќа:

- 1) Општ опис за финансирањето на групата мултинационални претпријатија, вклучувајќи ги важните финансиски договори со неповрзани лица;
- 2) Идентификација на членовите на групата на мултинационални претпријатија кои вршат централна финансирачка функција на групата, вклучувајќи ја државата според чие право субјектот е основан, како и местото на управување на истиот и
- 3) Општ опис на политиката за трансферни цени на групата мултинационални претпријатија која се однесува на финансиските договори меѓу поврзаните лица.

Член 7

Финансиските и даночните позиции на групата мултинационални претпријатија содржат:

- 1) Годишни консолидирани финансиски извештаи на групата и
- 2) Листа и краток опис на постоечки унилатерални претходни договори за цени (advance pricing agreements) на групата на мултилатерални претпријатија и други даночни одлуки кои се однесуваат на распределбата на приходи помеѓу државите.

Член 8

(1) При изготвување на документацијата на ниво на групата мултинационални претпријатија, обврзникот користи податоци за даночниот период за кој се поднесува извештајот.

(2) По исклучок на став 1 на овој член, доколку обврзникот не располага со податоци за даночниот период за кој се поднесува извештајот, може да се користат податоци за претходниот даночен период.

ДОКУМЕНТАЦИЈА НА НИВО НА ДАНОЧНИОТ ОБВРЗНИК

Член 9

Во рамки на податоците за даночниот обврзник се доставуваат следните информации:

- 1) Опис на менаџерската структура на обврзникот, организациска шема и опис на лицата на кои менаџментот на даночниот обврзник известува, како и државите во кои се наоѓа нивното седиште;
- 2) Детален опис на работењето и деловната стратегија на даночниот обврзник, вклучувајќи и информации дали даночниот обврзник бил вклучен во или засегнат од деловни трансформации или пренос на нематеријален имот во тековната или претходната година, како и објаснување за нивното влијание врз даночниот обврзник;
- 3) Главните конкуренти.

Член 10

Во рамки на податоците за контролираните трансакции, даночниот обврзник доставува податоци за секоја категорија контролирани трансакции, односно трансакции помеѓу поврзани лица кои се предмет на анализа за трансферни цени, и тоа:

- 1) Опис на контролираните трансакции како и контекстот во кој истите се случиле;
- 2) Износот на плаќањата и приливите за контролираните трансакции во кои е вклучен даночниот обврзник, групирани по даночни јурисдикции на странскиот плаќач или примател;
- 3) Идентификација на поврзаните лица инволвирани во секоја контролирана трансакција, како и врската помеѓу нив;
- 4) Копии од сите договори склучени од даночниот обврзник во врска со трансакциите;
- 5) Детална функционална анализа и анализа на споредливоста на трансакциите на даночниот обврзник со поврзани лица, за секоја документирана контролирана трансакција;
- 6) Образложение за изборот на најсоодветниот метод за трансферни цени;
- 7) Образложение зошто поврзаното лице е избрано како тестирана страна, односно лице со кое се врши споредба;
- 8) Резиме на важните претпоставки направени при примената на избраниот метод на трансферни цени;
- 9) Објаснување на причините за примена на повеќегодишна анализа, доколку е применета повеќегодишна анализа;
- 10) Листа и опис на избрани споредливи неконтролирани трансакции, односно трансакции на обврзникот со неповрзани лица или помеѓу неповрзани лица (доколку постојат) и податоци за релевантни финансиски индикатори за независните претпријатија на кои се заснова анализата за трансферни цени, вклучувајќи и опис на постапката за избор на споредливите трансакции и податоци, како и изворот на податоците;
- 11) Опис на прилагодувањата кои се направени во однос на тестираната страна, споредливата неконтролирана трансакција, или и двете;
- 12) Заклучок дали трансферната цена е во согласност со принципот на „дофат на рака“ врз основа на применетиот метод на трансферни цени, како и објаснување за заклучокот;
- 13) Резиме на финансиските податоци користени при примената на избраниот метод на трансферни цени и
- 14) Копии од постоечки унилатерални, билатерални и мултилатерални претходни договори за цени (advance pricing agreements) и други даночни одлуки на кои даночниот орган не е една од страните, а кои се поврзани со контролираната трансакција.

Член 11

Во рамки на финансиските информации за даночниот обврзник се доставува:

- 1) Годишни финансиски извештаи за даночниот обврзник, за засегнатиот даночен период;

- 2) Информации кои покажуваат како финансиските податоци кои се користени при примената на избраниот метод на трансферни цени се поврзани со годишните финансиски извештаи и
- 3) Резиме на релевантни финансиски податоци користени при утврдување на споредливоста, како и нивниот извор.

Член 12

Обврзникот ги доставува како прилог кон извештајот сите податоци, извештаи и документи кои се релевантни за изборот на методот за утврдување на цената на трансакцијата помеѓу поврзаните лица во согласност со принципот на "дофат на рака".

Член 13

Доколку цените на трансакциите со поврзаните лица отстапуваат од цените утврдени врз основа на принципот на "дофат на рака", даночниот обврзник треба да ја зголеми даночната основа во даночниот биланс за отстапувањето.

Член 14

- (1) Усогласеноста на трансферните цени со цените утврдени во согласност со принципот на "дофат на рака" ја проверува органот за јавни приходи.
- (2) Органот за јавни приходи може да побара обврзникот да достави во разумен рок дополнителна документација, кога ќе утврди дека документацијата на обврзникот не е доволна за да се изврши проверка на усогласеноста на трансферните цени со цените утврдени врз основа на принципот на "дофат на рака".

МЕТОДИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЦЕНАТА НА ТРАНСАКЦИЈАТА ПОМЕЃУ ПОВРЗАНИ ЛИЦА ВО СОГЛАСНОСТ СО ПРИНЦИПОТ НА "ДОФАТ НА РАКА"

Член 15

- (1) Обврзникот е должен да го избере најсоодветниот метод за утврдување на цената на трансакцијата меѓу поврзаните лица во согласност со принципот на "дофат на рака".
- (2) Изборот на методот се базира на анализа на фактите при што е потребно да се согледа:
 - 1) природата на трансакцијата;
 - 2) достапност и веродостојност на податоците;
 - 3) степенот на споредливост помеѓу трансакциите кои се извршени меѓу поврзани лица со трансакциите извршени со или помеѓу неповрзани лица;
 - 4) соодветноста на користење на финансиските податоци на неповрзаните лица за анализа на усогласеноста на трансферните цени по поединечни видови на трансакции кои обврзникот ги извршува со поврзани лица.
- (2) Во согласност со утврдениот метод, обврзникот ја дефинира споредливата трансакција или споредливите неповрзани деловни субјекти врз основа на кои ја утврдил цената или опсегот на

цената во согласност со принципот на "дофат на рака", доколку не може да ги користи интерните податоци за споредливи трансакции.

(3) При изборот на споредливи неповрзани деловни субјекти и споредливи трансакции, обврзникот првенствено ги користи податоците кои се однесуваат на Република Македонија. Доколку на овој начин не е возможно да се утврдат споредливи податоци, анализата може да се прошири и на другите земји, со тоа што се има предвид споредливоста на условите на работење на пазарите во тие земји и пазарот во Република Македонија.

Член 16

(1) Методот за утврдување на трансферните цени се избира за секоја категорија трансакции.

(2) Во поединечни случаи можно е да се користи комбинација на неколку методи.

(3) Секој избран метод треба да биде практично применлив и за краен ефект да даде соодветни резултати за усогласеноста на трансферната цена со цената на трансакцијата во согласност со принципот на "дофат на рака".

Член 17

(1) При примена на методите за утврдување на цената на трансакцијата помеѓу поврзани лица во согласност со принципот на "дофат на рака", може да се користат податоци за интерни и екстерни споредливи трансакции.

(2) Како интерна споредлива трансакција се смета трансакцијата остварена од страна на обврзникот или лице поврзано со него, со неповрзано лице.

(3) Како екстерна споредлива трансакција се смета трансакцијата остварена помеѓу неповрзани лица.

(4) При користење на податоци од екстерни споредливи трансакции, користените податоци треба да се јавно достапни.

(5) При користење на податоци за споредливи трансакции, се утврдува пазарен опсег на вредностите на податоците (цена или маржа). Пазарен опсег претставуваат вредностите кои се наоѓаат во опсегот од 25-тиот перцентил до 75-тиот перцентил (интерквартален опсег).

(6) Доколку вредноста на податоците (цена или маржа) е во рамките на пазарниот опсег, се смета дека е во согласност со принципот на „дофат на рака“. Доколку вредноста на податоците (цена или маржа) е надвор од рамките на пазарниот опсег, за вредност што е во согласност со принципот на „дофат на рака“ се смета медијаната (средната вредност) пресметана на пазарниот опсег.

Член 18

(1) Најважни фактори за споредливост за потребите на примена на методите за утврдување на цената на трансакцијата помеѓу поврзани лица во согласност со принципот на "дофат на рака" се:

1) сличност на предметот на трансакцијата;

2) договорни услови;

- 3) економски, односно пазарни услови;
- 4) деловна стратегија;
- 5) фактори на ризик (општи деловни ризици, политички ризици, девизни курсеви, кредитни ризици и сл.) и
- 6) извршени функции (дизајн на производ, изработка, монтажа, маркетинг, транспорт и складирање, менаџерски услуги, правни услуги, сметководствени услуги и сл.).

(2) Трансакцијата може да се смета за споредлива и доколку:

- 1) разликите помеѓу трансакциите кои се споредуваат не влијаат значително врз цената, и
- 2) може да се извршат разумни прилагодувања за да се елиминираат соодветните разлики.

МЕТОД НА СПОРЕДЛИВА НЕКОНТРОЛИРАНА ЦЕНА

Член 19

Со методот на споредлива неконтролирана цена се споредува цената на производите или услугите во трансакциите помеѓу поврзани лица со цената на производите и услугите во трансакциите со неповрзани лица, односно помеѓу неповрзани лица, при што трансакциите кои се споредуваат се вршат во слични околности (во слични количини, на слични пазари и по слични услови).

МЕТОД НА ПРЕПРОДАЖНА ЦЕНА

Член 20

(1) Методот на препродажна цена тргнува од цената по која производот или услугата кои се купени од поврзани лица се препродаваат на неповрзани лица. Препродажната цена се намалува за споредливата бруто маржа, и остатокот се смета за цена којашто е во согласност со принципот „дофат на рака“.

(2) Споредлива бруто маржа е препродажната маржа остварена во споредливи неконтролирани трансакции со неповрзани лица, односно помеѓу неповрзани лица.

(3) Бруто маржата се утврдува на следниот начин:

Бруто маржа = (Приходи од продажба- Набавна вредност) / Приходи од продажба x 100

(4) Пресметката од ставот (3) на овој член се однесува на секоја категорија трансакции.

МЕТОД НА ЦЕНА НА ЧИНЕЊЕ

Член 21

(1) Кај методот на цена на чинење прво се утврдуваат трошоците (цената на чинење) настанати во врска со трансакцијата, а потоа на нив се додава споредлива бруто маржа во зависност од функциите кои се вршат, ризикот кој се сноси и средствата кои се користат.

(2) Споредлива бруто маржа е маржата на трошоците која се остварува во споредливи неконтролирани трансакции со неповрзани лица, односно помеѓу неповрзани лица.

(3) Бруто маржата се утврдува по следната формула:

Бруто маржа = (Приходи од продажба - Цената на чинење)/Цена на чинење x 100

(4) Пресметката од ставот (3) на овој член се однесува на секоја категорија трансакции.

Член 22

За целите на примена на методот на цена на чинење се признаваат следните категории на трошоци:

- 1) директни трошоци (трошоци што се прават специфично за производство на даден производ или за обезбедување на одредена услуга, како на пример, трошоците за суровини);
- 2) индиректни трошоци (трошоци за производство на одреден производ или услуга кои, иако се блиску поврзани со производниот процес, можат да се однесуваат за повеќе производи или услуги, како на пример, трошоците на одделот за сервисирање што сервисира опрема која се користи за производство на различни производи).

МЕТОД НА ТРАНСАКЦИСКА НЕТО МАРЖА

Член 23

(1) При примена на методот на трансакциска нето маржа се споредува нето профитната маржа, пресметана како нето-добивка во однос на соодветна основа (приходи, трошоци, средства и сл.), која обврзникот ја остварува во трансакциите со поврзани лица, со нето профитната маржа која се остварува во споредливи трансакции со неповрзани лица, односно помеѓу неповрзани лица, пресметана во однос на истата основа (приходи, трошоци, средства и сл.).

(2) Трансакциската нето маржа може да се пресмета на следните начини:

1) **трансакциска нето маржа = (нето добивка/приходи од продажба)x100**

2) **трансакциска нето маржа = (нето добивка/оперативни трошоци)x100**

3) **трансакциска нето маржа = (нето добивка/средства)x100**

(3) Обврзникот ја пресметува нето профитната маржа, за секоја категорија трансакции, според основата која е најсоодветна на природата на трансакциите.

(4) Обврзникот може да ја пресмета трансакциската нето маржа и на друг начин покрај начините од ставот (2) на овој член, но во тој случај треба да даде детално образложение за таквиот пристап во документацијата за трансферни цени.

(5) При утврдувањето на трансакциската нето маржа која ја остварува обврзникот во трансакцијата од која произлегува трансферната цена, по правило се земаат предвид само оние оперативни приходи и оперативни трошоци кои се однесуваат на таа трансакција, и тоа во обем во кој придонеле во остварувањето на нето добивка во таа трансакција.

МЕТОД НА ПОДЕЛБА НА ДОБИВКАТА

Член 24

Примената на методот на поделба на добивката е веројатно да биде најсоодветниот метод за утврдување на цената на трансакцијата или трансакциите помеѓу поврзаните лица во согласност со принципот на "дофат на рака" во случаите кога:

- 1) активностите на поврзаните лица се високо интегрирани, вклучуваат заедничко преземање на економски значајни ризици, или поединечно преземање на тесно поврзани ризици, и придонесите на секој од субјектите не можат да се анализираат изолирани еден од друг и/или
- 2) секој од субјектите во трансакцијата дава посебен и значаен придонес за трансакцијата или трансакциите, кој не може да се споредува со придонесите на неповрзани лица во споредливи околности.

Член 25

Примената на методот на поделба на добивката се врши на следниот начин:

- 1) Се утврдува вкупниот износ на оперативната нето-добивка која поврзаните лица заеднички ја оствариле од трансакцијата или трансакциите. По правило, износот на оперативната нето-добивка остварена од трансакцијата или трансакциите се утврдува без да се земат предвид финансиските трошоци и данокот на добивка;
- 2) Ако едно или повеќе поврзани лица преземаат функции кои не ги исполнуваат описите на активностите од член 24 на овој правилник а кои придонесуваат за вкупната добивка утврдена во точката 1) на овој член, добивката што им припаѓа од тие функции се утврдува користејќи ги најсоодветните методи за трансферните цени наведени во членовите 19, 20, 21 и 23 од овој правилник, и вака утврдените износи се одземаат од вкупниот износ на добивката за да се добие преостанатиот дел (резидуал) кој ќе биде предмет на поделба на добивката;
- 3) Вкупниот износ на оперативната нето-добивка или преостанатиот дел (резидуал) пресметан врз основа на точката 2) од овој член, се распределува на секое од лицата пропорционално на нивниот придонес во вкупната добивка, утврден врз основа на извршените функции, преземените ризици и користените средства.

Член 26

За доуредување на начинот на примена на методите за утврдување на цената на трансакцијата помеѓу поврзани лица во согласност со принципот на "дофат на рака", може да се користат ОЕЦД насоките за трансферни цени за мултинационални претпријатија и даночни администрации, по претходно одобрение од страна на органот за јавни приходи.

Член 27

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".